

Graciete Cruz secretària de Relacions Internacionals del sindicat portuguès CGTP

“Si els governs que determinen el curs de la UE ho volguessin, l'especulació finalitzaria d'un dia a l'altre”

Coincidim amb la secretària de Política Internacional de la principal central sindical portuguesa, la CGTP, en el congrés de l'STUC a Ayr (Escòcia). Graciete Cruz parla amb tranquil·litat, amb un fil de veu prim però ferm. S'expressa amb delicadesa, en castellà, escollint bé les paraules, contenint la ràbia que l'envaeix quan parla de la situació a la qual s'ha vist abocat el seu país, Portugal.

■ **Quina és la situació en aquests moments a Portugal, després de dimitir el Govern, iniciar-se les negociacions per al “rescat” europeu i convocar-se eleccions per al proper 5 de juny?**

En aquest moment la situació és molt difícil. Ja fa molt de temps que el Govern va prendre mesures que han provocat més dificultats als treballadors i als sectors més febles de la població. Tenim una situació greu en l'economia, que és molt fràgil. El nostre sector productiu ha estat destruït i hi ha sectors d'activitat que han deixat d'existir. En aquesta situació, les mesures que el Govern intenta aplicar, les pressions de la Comissió Europea i de les institucions internacionals no han ajudat a canviar-la. Hem tingut quatre paquets de mesures i un pressupost per al 2011 que retalla salaris i pensions, i incrementa impostos, particularment els impostos sobre el consum, sobre productes bàsics, que s'han incrementat no ja del 21 al 23% sinó del 6 al 23%. Això és inacceptable i injust, perquè paga tothom, independentment de la seva capacitat. A més, l'atur a Portugal és molt elevat. Les xifres oficials diuen que és per so-

bre de l'11%, però en realitat ja supera el 13%. Justament en aquests moments, nosaltres, la CGTP, estem discutint amb la troika (el Fons Monetari Internacional, el Banc Central Europeu i la Comissió Europea) sobre la situació a Portugal i rebutgem les mesures proposades, perquè creiem que no són una solució per als problemes. Ben al contrari, els agreujaran i aprofundiran.

■ **Què tenen els rescats europeus, que ningú no els vol, que tothom prefereix no ser rescatat?**

El que tenen és que no són ajudes. Nosaltres diem que és un gran cinisme dir que són ajudes, perquè a qui s'ajuda és a la UE, a certs països i sobretot a la banca. Quan parlem d'especulació, parlem d'algú que té cara i ulls. Parlem de la banca d'Alemanya, d'Holanda i de França. Tenen nom. Si els governs, en particular aquells que determinen el curs de la UE, ho volguessin, l'especulació finalitzaria d'un dia a l'altre. No és una ajuda perquè el que imposarà és més recessió econòmica, més polítiques antisocials. Ajudar seria obrir la porta a interessos més baixos. Això sí que seria ajuda. El BCE hauria de tenir un paper molt important. Pensem que s'hauria d'arribar a discutir la composició de l'Administració del BCE, perquè s'han de discutir les polítiques del BCE que aquest no presta directament als països. La banca privada sí que la finança, amb un 1%, perquè després puguin cobrar interessos del 6, del 7% i més. Això no són ajudes. Això és extorsió.

■ **A Catalunya i l'Estat espanyol es diu que aquest sistema**

d'ajudes serveix bàsicament per mantenir l'hegemonia de certs països dins la UE. Quina és la vostra anàlisi?

Sobretot pensem que és Alemanya qui s'està beneficiant d'aquestes polítiques. Alemanya viu d'exportacions, i per això interessa la seva economia; és una visió estreta, curta, no solidària; l'interessen aquestes polítiques. I quan parlo d'Alemanya parlo del poder, no dels treballadors. A Alemanya s'ha intentat abaixar els salaris. El que es discuteix aquests dies, entorn de la governança europea, és l'intent de rebaixar els salaris, plantejar encara més dificultats en la negociació col·lectiva, reduir el preu dels acomiadaments. És inacceptable. No és per casualitat que van canviar el nom de “Pacte per la competitivitat” pel de “Pacte per l'euro”... Perquè, amb tantes retallades, com hi ha d'haver competitivitat?

■ **El maig de 2010, la UE va canviar el marc de les seves polítiques. Els sindicats espanyols i portuguesos vam convocar vagues generals unitàries: a Espanya el 29-S, i a Portugal el 24-M. Quin va ser el resultat de la vaga general a Portugal?**

Va ser una demostració molt forta de la determinació dels treballadors i dels sindicats, que han estat capaços de parlar entre ells i de construir la unitat d'acció, per intentar frenar aquestes polítiques. Hi ha grans sectors d'activitat que continuen mobilitzant-se, en particular els transports, amb fortes manifestacions de protesta i vagues. Pensem que el Govern hauria hagut de ser capaç de captar el

missatge, però no ha sigut així. El que s'ha de fer és continuar dient que hi ha alternatives, se n'han de proposar i s'ha de lluitar per aquestes alternatives. Hi va haver a Portugal 3 milions de treballadors en contra d'aquestes polítiques que van plantejar que en calien d'altres. Sobre això s'ha de reflexionar i cal canviar-ho.

■ **Els companys francesos plantejaven la paradoxa que representa haver mobilitzat les persones 8 o 9 vegades amb el suport del 73% de la població sense assolir finalment els objectius. La pregunta és què més podem fer?**

Continuar als centres de treball amb els treballadors, informant, aclarint, plantejant alternatives. S'ha d'insistir, no va per aquí, va per allà i les mesures són aquestes i aquestes altres. Perquè no recollir els diners allà on n'hi ha, gravar els productes de luxe, les grans fortunes? Per posar un exemple: la banca paga molts menys impostos que les microempreses. Per això s'ha de fer alguna cosa, però el Govern no ho fa, perquè tan sols vol fer el que és més fàcil.

■ **Una de les coses que potser podem fer és reforçar l'acció sindical a escala europea. Quines són les claus per aconseguir-ho?**

Penso que hem de treballar a escala nacional. Crec que des d'aquest àmbit és des d'on podem construir una unitat per a l'acció en el plànol europeu, internacional. Però penso que hi ha diferents posicions, diferents cultures sindicals, tot i que les qüestions són comunes i és possible una convergència. Per això cal parlar amb els altres, des-

envolupar les relacions bilaterals i multilaterals, intentar desenvolupar aquesta perspectiva d'unitat d'acció. És una cosa que hem de fer en particular, però no de manera exclusiva, a la CES. S'ha d'intentar ampliar l'espai d'organitzacions que tenen posicions més conseqüents, i definir l'actuació d'una manera que tothom, o com a mínim la majoria, es pugui reconèixer en allò que és essencial. Per exemple: aquesta construcció europea no és la construcció europea que serveix als treballadors i als pobles. I això no vol dir que no estiguem per Europa, que és el que alguns volen interpretar. No és això.

Nosaltres el que defensem és una altra construcció europea, la que hi havia en les bases del tractat de fundació. Avui en dia ja ningú no parla d'harmonització social per la via del progrés, ningú no parla de cohesió econòmica i social. Les mesures que planteja la Comissió Europea tan sols parlen de competitivitat, però ni tan sols això s'assolirà mentre hi hagi recessió econòmica i social.

■ **Hem vist a Finlàndia i a altres països europeus que la base de partits xenòfobs i antieuropeistes s'està ampliant. Aquest model de governança econòmica**

representa una amenaça per a Europa?

Sí. Hi ha posicions diferents sobre la direcció de la construcció europea. Però independentment de les posicions de cadascú, penso que ningú no voldrà que hi hagi un altre que decideixi sobre les seves polítiques econòmiques i socials, sobre el seu futur. Què passa, doncs, amb aquestes mesures que s'estan decidint? Els països que tenen economies més fràgils són tractats gairebé com a colònies. I això no pot ser així. La situació per als països i per al projecte europeu no és animadora. S'estan prenent les decisions sen-

se que la població hi participi. Com es va fer amb el Tractat de Lisboa, quan parlaren, i a Portugal Sòcrates va prometre un referèndum. Però després, com que hi havia l'exemple d'altres països amb el tractat constitucional es va tirar enrere. Crec que això té conseqüències pel que fa al distanciament de les persones amb Europa i el projecte europeu. Hem de canviar també a escala europea. I això tan sols serà possible si canviem nosaltres en l'àmbit nacional. La Comissió Europea és el que els països determinen. ■

Ricard Bellera

Grahame Smith

secretari general del sindicat escocès STUC

“La coalició de govern al Regne Unit ha pres el camí dolent per fer front a la crisi financera”

Grahame Smith, secretari general actual de la central sindical escocesa STUC, no ho ha tingut fàcil. Va haver de substituir un líder tan carismàtic com el recentment desaparegut Bill Speirs, que va dirigir el destí del gran sindicat escocès en moments tan difícils com la vaga dels miners o la campanya per exigir un parlament escocès. Els reptes que ha d'afrontar Grahame Smith tampoc són senzills. Són marcats per la crisi i les retallades, però si hi ha algú que sap posar bona cara al mal temps, ja sigui pluja, boira o vent, és molt probablement un sindicalista escocès.

■ **Aquest congrés té un títol: “Hi ha un camí millor”. Deixa'ns començar pel camí dolent. Quin és**

el camí dolent que s'ha pres al Regne Unit i a Escòcia?

El camí dolent és el que ha pres la coalició de govern al Regne Unit per fer front a les conseqüències de la crisi financera. Pensem que aquest govern vol solucionar aquests problemes econòmics amb un programa d'austeritat que ataquí el dèficit, perquè pensa que retallant el sector públic hi haurà un creixement en el sector privat, i que els llocs de treball que es perdin en el sector públic es traslladaran al sector privat. Nosaltres pensem que aquesta és una visió ideològica, és fer anar enrere el sector públic mitjançant la privatització, i aquest és el camí dolent, perquè el risc és que es destrueixin els serveis públics i l'ocupació dels treballadors públics, però també que entrem en una fase de creixement molt fluix

amb un atur que serà fort. Les conseqüències econòmiques i socials d'aquestes decisions que s'estan prenent són el camí equivocat.

■ **Com veiem en el congrés de l'STUC, el vostre sindicat és una organització amb un discurs ric en propostes. Quin és per a vosaltres el camí bo?**

Pensem que la crisi no és de les finances públiques, sinó de creixement i d'ocupació, i, per això, s'ha d'aconseguir més inversió en l'economia per fer-la créixer i crear llocs de treball. Els darrers deu anys, abans de la crisi, vam viure un període d'estabilitat econòmica, però vam tenir un creixement molt baix perquè els empresaris no volien invertir en recerca i desenvolupament, no volien invertir en capacitats i qualificacions dels treballadors. Per

això, hi havia una certa feblesa i vulnerabilitat, una manca d'equilibri amb els serveis financers. Creiem que l'economia ha de trobar un nou equilibri. S'ha d'invertir més en producció i disposar d'una estratègia industrial activa. Per això, també el Govern escocès té un paper important a desenvolupar, tot i que gran part dels indicadors macroeconòmics siguin determinats pel Regne Unit. S'ha de valorar amb una certa ambició què és el que és possible per a Escòcia, per a la indústria escocesa, i què es pot assolir mitjançant el diàleg social, entre sindicats, patronals i Administració. Cal negociar una estratègia per a la indústria a Escòcia, perquè pugui créixer l'economia, també la del sector privat, però sense limitar el sector públic, que és determinant per al sector privat.

■ **Hem escoltat fa un moment el primer ministre d'Escòcia que plantejava la necessitat d'un canvi de model de creixement cap a l'economia verda. Quina és la posició de l'STUC en relació amb aquest canvi?**

Tenim una relació bilateral amb el Govern escocès, i entenem que tenen interès a parlar amb nosaltres i a escoltar. Les estratègies industrials són part també del seu treball, i això inclou les energies renovables, que poden representar un avantatge competitiu per a l'economia escocesa. Som un país amb molt de vent, tenim recursos naturals, també amb les mareas. Per això, hem d'aprofitar-ho. Com es pot fer? Doncs la indústria, els sindicats i els empresaris hem de desenvolupar conjuntament una estratègia per a la inversió, la formació i la creació d'infraestructures. I això és el que el nou Govern ha fet en relació amb les energies renovables. S'ha invertit una suma important a Escòcia per explotar els recursos de què disposem pel que fa a energies renovables. El que tenim és sobretot offshore al mar del Nord. I com aconseguir aquesta inversió, què pot fer el Govern escocès? Hem invertit en infraestructures portuàries i en d'altres, amb l'esperança d'atreure els inversors, també hem intentat lligar l'estratègia de producció a l'estratègia energètica, que és fonamental, però també amb altres aspectes de l'economia productiva. El pas a una economia baixa en carboni obre també altres oportunitats; per al transport verd, per a la microproducció energètica, i altres aspectes de l'economia verda. S'ha de veure en quins camps Escòcia pot tenir un avantatge, on val la pena invertir, com podem trobar socis.

■ **Pel que fa a la vostra organització a les empreses hem vist que teniu una organització dels delegats que representa una certa especialització.**

Del que es tracta és de representar els treballadors al seu lloc de treball, i fer-ho de la manera més eficient és part del nostre treball. Per això, el

paper clàssic és el del delegat que intervé en la negociació en els temes salarials. Els darrers anys hem fet també un esforç especial per formar delegats en la igualtat de gènere, en qüestions de salut o d'orientació sexual, i en aspectes de salut i seguretat al lloc de treball. Però també tenim delegats que estan especialment preparats en qüestions de capacitats, qualificacions i aprenentatge al llarg de la vida. El seu paper és identificar les necessitats formatives dels companys en el lloc de treball i estar en contacte amb l'empresari per negociar sobre aquestes necessitats d'aprenentatge, ja siguin professionals o personals, i que poden estar lligades o no a les necessitats del lloc de treball. I si no hi ha acord, es busquen socis a les escoles, als centres de formació o les universitats, al sector públic, per aconseguir aquesta formació en la qual els empresaris no volien invertir. Hem tingut èxit, no tan sols com a sindicats, a l'hora d'aconseguir que molts companys i companyes s'interessessin per assumir aquesta funció de delegat de formació, sinó també a l'hora d'aconseguir fons públics, del Govern escocès i del Fons Social de la Unió Europea. És de franc per als afiliats i els beneficia, però també beneficia l'empresari, que hauria d'estar motivat per tenir una plantilla més capacitada. L'avantatge és que el sindicat pot portar la formació al lloc de treball. I això és el que fem. Pensem que aquells que participen en les formacions sovint acaben convertint-se en activistes, o en delegats de formació o de prevenció. També és important perquè representa una capacitació de l'organització al lloc de treball, cosa que és fonamental.

■ **L'STUC no forma part de l'estructura de la TUC, sinó que és una organització autònoma. Quin és el rerefons d'aquesta relació amb la confederació al Regne Unit?**

La història ve de fa més de 100 anys. Hi ha dues raons, una de tipus polític i l'altra en relació amb el treball a les comunitats. És el que va inspirar la creació de la TUC escocesa com a

Del 19 al 21 d'abril Joan Carles Gallego va participar en el congrés anual de l'STUC a Ayr, a prop de Glasgow

sindicat completament independent, amb el seu propi congrés, amb el seu propi consell votat pel congrés, amb la seva pròpia estructura i les seves pròpies polítiques, que es discuteixen en el congrés, i amb els seus propis recursos. Sabem que la majoria dels sindicats afiliats a l'STUC, amb l'excepció de dues federacions d'ensenyament molt petites i que són escoceses, estan afiliats també a la TUC. Tenim, per tant, la mateixa afiliació, tot i que tenim estructures diferents. Actualment les relacions amb els companys de la TUC són molt bones. Hi treballem plegats, cosa que no sempre ha estat el cas, perquè hi ha hagut tensions, sobretot per les diferents direccions polítiques, però també per la perspectiva internacional de la TUC, en relació amb la de l'STUC. La TUC continua representant els treballadors "britànics" en les organitzacions sindicals internacionals. En el passat ho feia animada pel Ministeri d'Exteriors britànic, com a part de les dinàmiques de la guerra freda. L'STUC tenia potser una aproximació més progressista a aquestes relacions internacionals, que sovint s'articulaven bilateralment amb països de diferents parts del món: centrals sindicals a l'est d'Europa, Sud-àfrica, l'Orient Mitjà i, especialment, Palestina... I hem tingut cura d'aquestes relacions també a Europa, amb regions autònomes com Catalunya, la Llombardia... I va ser l'oportunitat d'aprendre molt, també quan, després de 300 anys, vam recuperar el nostre propi Parlament.

■ **Actualment Europa està imposant un model d'austeritat que és una gran amenaça per al model social europeu, però pot acabar posant en risc el mateix projecte europeu.**

Penso que hi ha un perill real. Tant l'STUC com la TUC treballen per més cooperació en l'àmbit dels estats i de les regions europees; és important que treballem junts per tenir més capacitat d'incidir en la Unió Europea. Hi ha hagut millores progressistes que han afectat positivament els treballadors en els llocs de treball i que han vingut d'Europa. I hi ha més directives que poden afectar positivament els treballadors, però s'ha de cooperar a escala europea. Escòcia no pertany a la zona euro i poder devaluar la moneda ens ha ajudat a no tenir la mateixa situació que Irlanda, Grècia o Espanya, però ja no podem devaluar més. No volen entendre que l'amenaça principal és la manca de creixement. Per això, tenim una visió bastant pessimista pel que fa a l'economia del Regne Unit i d'Escòcia, però sense deixar de treballar i de defensar aquest camí millor: amb inversió en llocs de treball, en qualificacions i en competències, amb més justícia en els impostos, amb salaris més elevats. Pensem fonamentalment que reduint la diferència entre els més rics i els més pobres és com es pot garantir més estabilitat en l'economia. És afrontant les desigualtats com es pot retornar l'activitat i el creixement. ■

Ricard Bellera